

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4647/2019
03.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Живковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарства одбране, коју заступа Дирекција за имовинскоправне послове Београд, Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5512/17 од 21.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5512/17 од 21.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9/14 од 12.02.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за период од јануара 1994. године закључно са новембром 2015. године исплати појединачне месечне износе ближе означене у том ставу, са каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате и обавезана је тужена да тужиоцу убудуће на име месечног износа ренте плаћа износ од 3.278,71 динара почев од 01.12.2015. године са доспећем првог у месецу за претходни месец, са законском затезном каматом почев од доспелости сваке појединачне месечне рате па до коначне исплате, све док за то буду постојали законски услови или одлуком суда висина ренте не буде измењена на захтев оштећеног или на захтев штетника, с тим да се заостали а неисплаћени износи ренте почев од 01.12.2015. године исплате одједном. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у преосталом делу којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати преко досуђених износа наведених у ставу првом изреке, а до тражених износа за период од јануара 1994. године закључно са новембром 2015. године, као и да се тужена обавезе да тужиоцу убудуће на име месечног износа ренте плаћа износ преко досуђеног износа од 3.278,71 динара, а до траженог износа од 32.787,13 динара почев

од 01.12.2015. године са доспећем првог у месецу за претходни месец, са законском затезном каматом почев од доспелости сваке појединачне месечне рате па до коначне исплате, све док за то буду постојали законски услови или одлуком суда висина ренте не буде измењена на захтев оштећеног или на захтев штетника, с`тим да се заостали а неисплаћени износи ренте почев од 01.12.2015. године исплате одједном. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 330.600,00 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате.

Решењем Првог основног суда у Београду П 9/14 од 27.03.2017. године исправљена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9/14 од 12.02.2016. године у ставу првом изреке у погледу износа за период од јануара 1994. године закључно са децембром 2000. године на начин ближе означен у изреци решења.

Решењем Првог основног суда у Београду П 9/14 од 20.07.2017. године, ставом првим изреке исправљено је решење Првог основног суда у Београду П 9/14 од 27.03.2017. године којим је исправљена пресуда Првог основног суда у Београду П 9/14 од 12.02.2016. године у ставу првом изреке у погледу износа за период од јануара 1994. године закључно са децембром 2000. године и то на начин ближе наведен у ставу првом изреке. Ставом другим изреке исправљена је напред наведена првостепена пресуда у ставу другом изреке у погледу износа за период од јануара 1994. године закључно са децембром 2000. године на начин ближе наведен у том ставу. Ставом трећим изреке исправљена је напред наведена првостепена пресуда у ставу трећем изреке у погледу износа досуђених трошкова тако да уместо износа од 330.600,00 динара треба да стоји износ од 330.660,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5512/17 од 21.03.2019. године, у ставу првом изреке преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9/14 од 12.02.2016. године исправљена решењем Првог основног суда у Београду П 9/14 од 27.03.2017. године које је исправљено решењем П 9/14 од 20.07.2017. године у ставу првом и другом изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име материјалне штете исплати за период од јануара 1994. године закључно са јануаром 2016. године месечне износе са законском затезном каматом како је то наведено у том ставу изреке, на име месечног износа ренте да плаћа износ од 32.787,13 динара почев од 01.02.2016. године са доспећем сваког првог у месецу за претходни месец са законском затезном каматом почев од доспелости сваке појединачне месечне рате па до коначне исплате, све док за то буду постојали законски услови или одлуком суда висина ренте не буде измењена на захтев оштећеног или на захтев штетника, с`тим да се заостали а неисплаћени износи ренте исплате одједном. Ставом два изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 9/14 од 12.02.2016. године исправљено напред наведеним решењима тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.006.300,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 12.02.2016. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 156.300,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побигану одуку на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), па је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у својству припадника територијалне одбране ... на ... у сукобу са паравојним снагама рањен дана 20.04.1992. године којом приликом је задобио прострелну рану левог седалног предела и леве илијачне кости, метално страно тело које продире у кичмени канал у висини петог лумбалног пршљена, лубмоишијалгија леве стране са обољењем нервних коренова исте стране, анксиозно субдепресивни посттрауматични поремећај, а које повреде представљају тешке телесне повреде, због чега је оперисан и лечен и стекао је својство ратног војног инвалида са 70% инвалидитета. Тужилац је стекао звање дипломираног ... (профил ...). Никада се није запослио, а на бироу за незапослене пријављен је од 1992. године. Данa 16.04.2007. године обраћао се туженој ради исплате накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде и ренте у вансудском поступку. Правноснажном пресудом Другог општинског суда у Београду П. 158/02 од 24.11.2005. године делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоцу исплати нематеријалну штету. На основу налаза и мишљења судског вештака медицине рада др Светлане Кривокапић од 14.04.2009. године, налаза и мишљења комисијског вештачења од стране специјалисте медицине рада др Александра Миловановића од 23.12.2010. године и налаза и мишљења судског вештака специјалисте неуропсихијатрије и судске психијатрије др Марка Драговића од 02.11.2010. године и на основу усаглашеног налаза специјалисте медицине рада др Александра Миловановића и неуропсихијатра др. Марка Драговића, оцењено је да код тужиоца постоји умањење радне способности од 25% а умањење специфичне радне способности за професију ... износи 10%. Како тужилац у овој парници потражује изгубљену зараду због повређивања и то у месечним износима до пресуђења а убудуће у виду ренте, у поступку је обављено вештачење од стране вештака економско-финансијске струке Миланка Ковачевића па је на основу налаза и мишљења истог од 21.11.2011. године и 07.12.2015. године утврђена висина изгубљене зараде код тужиоца и висина тражене ренте.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужена одговорна за тражену штету тужиоцу по принципу објективне одговорности, налазећи да је вештак економскофинансијске струке дао погрешан обрачун, јер је разлику од тужиочевих примања код НСЗ, до примања која би остварио као ... умањено за 90%, а не за 10%, колико је тужиоцу умањена специфична радна способност, због чега је сам извршио обрачун изгубљене зараде од 10% који износ је досудио тужиоцу, одлучујући као у изреци своје пресуде.

Другостепени суд је заузео правни став да је првостепени суд у смислу одредбе члана 173, 174. и 195. став 2. Закона о облигационим односима у вези са чланом 218. и 219. став 1. Закона о служби у оружаним снагама, који је важио у време када је тужилац повређен, правилно оценио да постоји основ одговорности тужене, имајући у виду да је материјална штета коју је тужилац претрпео настала у оружаним сукобима када је тужилац као припадник ТО ... на ... у сукобу са паравојним формацијама рањен

дана 20.04.1992. године а која се огледа у изгубљеној заради, те да је правилно оцењен као неоснован и приговор застарелости потраживања, обзиром да је реч о штети која је проузрокована кривичним делом, због чега тужиочево право да захтева накнаду штете застарева у року прописаном одредбом члана 377. ЗОО; тужиоцу је штета проузрокована у оружаним сукобима са паравојним формацијама бивших Република СФРЈ до дана њиховог међународног признања од стране Генералне скупштин ОУН 22.05.1992. године, односно проузрокована кривичним делом оружане побуне из члана 124. КЗЈ и потраживање застарева у року од 15 година, а у конкретном случају наведени рок застарелости од 15 година од дана када је штета настала није протекао, јер се штетни догађај догодио 20.04.1992. године а тужба за накнаду штете поднета је 18.04.2007. године. Међутим, по оцени другостепеног суда првостепени суд је погрешно применио материјално право - одредбу члана 188, 189. у вези члана 195. став 2. ЗОО одлучујући о висини накнаде штете, због чега је првостепену пресуду преиначио у ставу првом и другом изреке одлучујући као у изреци своје пресуде.

Постојање вида тражене штете утврђује се према одредби члана 195. став 2. ЗОО по којој ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду или су му потребе трајно повећане или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту као накнаду за ту штету. Иако поменута законска одредба прописује новчану ренту како се она по члану 188. став 2. досуђује унапред јасно је да у конкретном случају тужиоцу, под законским условима до пресуђења припада штета у месечним износима изгубљене зараде, а рента од пресуђења па убудуће. Поменути одредбу члана 195. став 2. ЗОО треба тумачити тако да основ за остваривање права на накнаду овог вида материјалне штете постоји ако се утврди да повређени услед претрпљених повреда и нарушеног здравља не може да остварује зараду коју је остваривао до повреде, при чему није од значаја степен умањене радне способности, како је то правилно утврдио другостепени суд. С обзиром да је у поступку утврђено да тужилац никада није био запослен, а да је на бироу за незапослене пријављен од 1992. године, то је правилан став другостепеног суда да тужиоцу на име накнаде изгубљене зараде, сходно првој варијанти налаза и мишљења судског вештака Милана Ковачевића од 05.01.2016. године припада разлика (изражена у колони шест) која обухвата просек примања два упоредна радника од 100% умањених за износе примања које је тужилац остварио на име месечног новчаног примања за време незапослености у наведеном периоду код Националне службе за запошљавање, у износима и са датумима доспелости наведеним у ставу првом изреке другостепене пресуде. Ово са разлога што је досуђена штета у узрочнопоследичној вези са тужиочевим рађавањем, јер се према редовном току ствари могло очекивати да би тужилац, да није било штетног догађаја, обављао послове На исти начин одређена је и висина новчане ренте која тужиоцу припада за убудуће.

Са изнетих разлога, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Наводима ревизије оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања, што у поступку по ревизији није дозвољено.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, донета правилном применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић